rozdílu vzhledem na přípustnost nové stížnosti, blíží se přece jen rozhodování nss. o aliminaci stížnosti značněji »rozhodnutí věci« než rozhodování nss. o zastavení řízení. Mimo to se připravuje stěžovatel o možnost výhrady nároku uplatňovaného stížností dřívější (viz nahoře pod 4) a nechává nečinně probíhati lhůtu § 14 zák. o nss., které by jinak mohl ještě použíti k případným změnám a dodatkům ke stížnosti druhé.

Josef Leipert:

DAŇ ZE MZDY VE SROVNÁNÍ S DOSAVADNÍ DANÍ DŮCHODOVOU, VYBÍRANOU SRÁŽKOU ZE SLUŽEBNÍCH POŽITKŮ.

Srovnáme-li novou daň ze mzdy (vládní nařízení č. 105/1943 Sb.)*) s dosavadní daní důchodovou vybíranou srážkou ze služebních požitků, jeví se nám značné rozdíly, přesto, že v obou případech jde o srážku daně důchodové postihující stejný předmět, t. j. služební požitky.

Přes odchylný název jsou předmětem daně ze mzdy všechny požitky plynoucí zaměstnanci ze služebního poměru, tak jako tomu bylo u dosavadní daně důchodové. Poněvadž však dani ze mzdy podléhají tyto požitky bez rozdílu, jsou-li jednorázové nebo opakují-li se a má-li na ně zaměstnanec právní nárok nebo ne, *neplatí dosavadní osvobození mimořádných darů do 20.000 K ročně.*

Další rozdíl v otázce daňového základu spočívá v tom, že *pense a důchody vyplácené na základě veřejnoprávního sociálního pojištění* nejsou pokládány za mzdu a nepodléhají tudíž dani ze mzdy, nýbrž budou podrobeny vyměření daně důchodové. Nebudou tedy již na př. Všeobecný pensijní ústav, náhradní ústavy, Ústřední sociální pojišťovna, Ústřední bratrská pokladna, Úrazová pojišťovna dělnická a pod. z vyplácených pensí a rent daň srážeti.

Rovněž *nemocenské a úrazové podpory a platy* nepodléhají již dani.

Jinak však se pojem zaměstnavatele a zaměstnance kryje se stavem u dosavadní daně důchodové.

Nejdůležitější rozdíl mezi oběma daněmi však spočívá v tomto:

Dosavadní daň důchodová byla konstruována tak, že při srážce daně byl jen z části brán zřetel na okolnosti snižující daňovou povinnost a bylo ponecháno poplatníkovi, aby teprve po uplynutí roku podáním řádného přiznání uplatnil veškeré okolnosti, které působí snížení daňové povinnosti. Přeplacená daň byla pak vrácena.

Naproti tomu se u daně ze mzdy přihlíží k veškerým těmto okolnostem již při provádění srážky. K vyměření daně důchodové zaměstnancům dochází v mnohem menším počtu případů a i když dojde k tomuto vyměření, nebudou přeplatky vráceny. Proto musí veškeré okolnosti, jež mají na výši daně vliv, býti uplatněny již při srážce daně a nikoliv teprve, jak tomu bylo dosud, až po uplynutí roku, v němž se daň sráží.

Na výši důchodové daně mají rozhodný vliv: druh daňové sazby, který se řídí počtem osob, jež má poplatník v zaopatření, sleva pro mnohočlenné

---

*) Autor pojednal systematicky o dani ze mzdy v Národní politice ze dne 1. května 1943 a v Účetních listech ze dne 15. května 1943 (čís. 17, roč. 35). — Pozn. red.

rodiny, t. j. nynější sleva na děti, dále odčitatelné výdaje a konečně sleva z důvodu mimořádného zatížení.

Vládní nařízení č. 162/40 Sb. zavedlo sice i pro srážku důchodové daně tři sazby, a to pro svobodné, ženaté bezdětné a ženaté aspoň s jedním dítkem, ale ke slevě pro mnohočlenné rodiny (odpovídající nynější slevě na děti) nesměl zaměstnavatel při srážce daně bráti zřetel.

Daň ze mzdy se však sráží s plným zřetelem na počet dětí a ostatních příslušníků, na něž se povoluje sleva na děti. Sazba daně ze mzdy má čtyři daňové skupiny, a to zásadně: pro svobodné skupinu I, pro ženaté bezdětné, jichž manželství trvá přes pět let, skupinu II, pro ženaté bezdětné, jichž manželství ještě netrvá pět let a pro osoby, které měly dítě, ale již je nemají v zaopatření, skupinu III, a pro osoby, jež mají nárok na slevu na děti, skupinu IV. (Z této zásady jest však stanovena řada výjimek, ježto se přihlíží též k stáří zaměstnancovu, výši jeho mzdy a důchodu, k okolnosti, zda by byl měl dříve slevu na děti a pod.)

Sleva pro mnohočlenné rodiny spočívala u dosavadní daně důchodové v tom, že daň důchodová [podle sazby c)] byla snižována

a) při celkovém poplatném důchodu do 26.000 K o jednu desetinu za druhou a vždy o dvě desetiny za třetí a každou další takovou osobu,

b) při celkovém poplatném důchodu přes 26.000 K až do 52.000 K vždy o jednu desetinu za třetí a každou další takovou osobu.

Sleva na děti u daně ze mzdy spočívá v tom, že se zaměstnanec zařadí do daňové skupiny IV, a to do tolikáté její podskupiny, kolik má osob, na něž se sleva na děti poskytuje. Poskytování této slevy není omezeno žádnou hranicí mzdy.

Okruh osob, na něž se povolovala dříve sleva pro mnohočlenné rodiny (§ 20 zák. o př. d.) a na něž se povolí nynější sleva na děti, se poněkud liší.

Pro slevu podle § 20 zák. o př. d. přicházely v úvahu manželka a nezletilé děti, vnuci, pastorci a schovanci, žijící s hlavou rodiny ve spotřebním společenství, jakož i zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchyně a zeť a snacha, pokud byli v poplatníkově zaopatření.

Pro slevu na děti podle nařízení o dani ze mzdy přicházejí v úvahu tyto osoby:

1. příbuzní v přímé linii a příbuzní druhého a třetího stupně v pobočné linii, a to i tehdy, spočívá-li příbuzenství na nemanželském zrození. Jsou to tyto osoby: děti, vnuci, a pravnuci, jakož i sourozenci zaměstnancovi (bratři, sestry), sourozenci zaměstnancových rodičů (strýcové, tety) a děti zaměstnancových sourozenců (synovci a neteře);

2. osoby sešvakřené v přímé linii a osoby sešvakřené druhého stupně v pobočné lini. Jsou to tyto osoby: zeť a snacha, manželé vnuků zaměstnancových a děti a vnuci manželky (manžela) z dřívějšího manželství (nevlastní děti a nevlastní vnuci), manželé sourozenců zaměstnancových a sourozenci zaměstnancovy manželky (manžela zaměstnančina);

3. osoby zpřízněné přijetím dítka za vlastní v přímé linii;

4. pěstouni a schovanci.

Na jmenované osoby se však povoluje sleva jen, jestliže

a) jsou nezletilé a buď přísluší k zaměstnancově domácnosti (t. j. pod vedením zaměstnance sdílí jeho byt nebo s jeho svolením se zdržují mimo jeho byt k jiným než výdělečným účelům na př. z důvodu výchovy nebo vzdělání), nebo k jeho domácnosti nepřísluší, ale jsou vyživovány a vychovávány

převážně na zaměstnancův náklad (na př. rozloučený manžel vydržuje převážně na svůj náklad dítě, jež žije u jeho bývalé manželky), nebo

b) jsou sice zletilé, ale ne starší 25 let a jsou převážně na zaměstnancův náklad vyživovány a pro povolání vzdělávány.

Zaměstnanec vyživuje a vychovává uvedené osoby převážně na svůj náklad, hradí-li více než polovici celkového nákladu.

Tím, že sleva na děti se neposkytuje na osoby starší 25 let, jest okruh těchto osob oproti dosavadní dani důchodové podstatně omezen, zato je však rozšířen o osoby příbuzné v pobočné linii o osoby sešvakřené.

Z výdajů byly až dosud při srážce daně odčitatelny pouze normální výdaje na dosažení, zabezpečení a udržení služebních požitků; tyto výdaje byly paušalovány (20% z prvních 40.000 K a 10% z dalších 20.000 K a zaměstnavatel byl povinen při výpočtu srážky daně tento paušál od služebních požitků odečísti, pokud ovšem nebyly sazby v tabulkách vypočteny již se zřetelem na tento paušál. Byly-li tyto výdaje u poplatníka vyšší než zmíněný paušál, mohl si tyto zvýšené výdaje uplatnit teprve v přiznání.

K jiným výdajům uvedeným v § 15 z. o př. d., na př. odpisům, pojistnému na věcné, životní a jiné pojištění, k placeným daním a dávkám, úrokům z dluhů, břemenům a příspěvkům však zaměstnavatel nesměl přihlížeti; byly odečteny až při řádném vyměření daně.

U daně ze mzdy musí však býti nejen zvýšené nabývací výdaje (odpovídající zhruba těm výdajům, na něž se vztahoval shora zmíněný paušál), ale i osobní resp. — jak jsou v nařízení nazývány — zvláštní výdaje uplatněny a zaměstnavatelem odečteny již při srážce daně ze mzdy, neboť jinak nebude na ně vzat zřetel. Zaměstnanec, jemuž bude daň důchodová vyměřena, může si je sice odečísti až při podání přiznání, ale musí si uvědomiti, že se *přeplatky na sražené dani ze mzdy nevracejí*, takže by po případě uplatnění těchto okolností teprve v přiznání bylo bezúčinné. Proto i tito poplatníci se musí při srážce daně postarati o přiznání všech úlev, jež jim nařízení poskytuje.

I u daně ze mzdy jest v sazbách odečten paušál, který však není percentuelně odstupňován, nýbrž činí u všech zaměstnanců 4.680 K ročně. Proto mohou nabývací a zvláštní výdaje býti uplatňovány jen tou částkou, o kterou převyšují hranici 4.680 K (v letošním roce jen 2.730 K).

Nabývacími výdaji jsou náklady na dosažení, zabezpečení a udržení mzdy.

Jsou to zejména:

1. příspěvky stavovským organisacím a ostatním stavovským svazům, jichž účelem není hospodářské podnikání;

2. náklady na jízdy mezi bytem a pracovním místem, pokud jich je třeba;

3. náklady na pracovní prostředky, zejména na nářadí a pracovní oděv, a na odbornou literaturu;

4. odpisy pro opotřebení hospodářského statku, jehož zaměstnanec používá nebo užívá k dosažení mzdy podle zkušenosti po dobu delší jednoho roku.

Zvláštními výdaji jsou:

1. úroky z dluhů a renty a trvalá břemena spočívající na zvláštních závazcích, které nejsou ani provozními ani nabývacími výdaji, ani nejsou v hospodářské souvislosti s příjmy, k nimž se při zdanění důchodu nepřihlíží;

2. příspěvky a pojišťovací premie k pensijnímu zaopatření, k říšskému pojištění, k říšskému základu pro včleňování do práce (Reichsstock für Arbeitseinsatz), k veřejnoprávnímu sociálnímu pojištění v Protektorátě Čechy a Morava, k účelovému jmění pro podpory v nezaměstnanosti, k jiným nemocenským a úrazovým pojištěním, k pojištění na povinné ručení, k pojištění na dožití nebo na případ smrti, k pokladnám vdovským, sirotčím, zaopatřovacím a úmrtním.

Tyto příspěvky jsou odčitatelny nejen když je platí zaměstnanec za sebe, ale též, platí-li je za manželku, za své nezletilé děti nebo jiné nezletilé příslušníky, na něž mu přísluší sleva na děti z důvodu příslušnosti k domácnosti, a za své zletilé děti, na něž mu přísluší sleva na děti z důvodu převzetí nákladů na výživu a výchovu nebo na přípravu pro povolání.

3. příspěvky zaměstnancovy, které platí za sebe a za osoby uvedené pod č. 2 k stavebním spořitelnám k získání stavební zápůjčky.

Na rozdíl od dosavadního stavu nejsou u daně ze mzdy odčitatelny tyto obvykle zaměstnanci uplatňované výdaje: dávka z nájemného, vodné, náboženská daň, sociální příspěvky za pomocnici v domácnosti a pojistné za pojištění bytu, šatstva a pod. proti ohni, krádeží, vloupání.

Ze shora zmíněné zásady, že — na rozdíl od dosavadního stavu — musí býti veškeré okolnosti, které mají vliv na výši daňového zatížení, uplatněny a respektovány již při srážce daně, vyplývá zcela nová instituce, t. zv. list daně ze mzdy. Je přirozené, že zaměstnavatel nemůže o všech zmíněných okolnostech sám rozhodovati, nýbrž že musí míti rozhodnutí berní správy jak o tom, do které skupiny event. s jakou slevou na děti má zaměstnance zařaditi, tak i o tom, jaké daněprosté částky má při srážení daně od vyplácené mzdy odčítati, resp. jaké částky má (z důvodu, že je druhým, třetím, nebo dalším zaměstnavatelem téhož zaměstnance) ke mzdě přičítati. Toto rozhodnutí berní správy je obsaženo na listu daně ze mzdy. Zaměstnanec je povinen tento list zakoupiti, vyplniti, dáti jej berní správou potvrditi a odevzdati svému zaměstnavateli. Má-li zvýšené nabyvací a zvláštní výdaje, nastalo-li u něj mimořádné zatížení nebo je-li válečným poškozencem, podá u berní správy žádost o zápis daněprostých částek na listu daně ze mzdy.

Důležité a od dosavadních ustanovení zcela odchylné jest ustanovení o zdaňování jednorázových služebních požitků, jako remunerací, provisí, doplatků a pod.

Dosud byly tyto požitky zdaňovány spolu s ostatními služebními požitky normální sazbou. Nyní je však pro ně stanovena v § 46 zvláštní sazba. Z jednorázových požitků bude daň ze mzdy vypočtena a sražena zcela samostatně procenty v § 46 stanovenými, kdežto z běžné mzdy bude daň sražena podle tabulky daně ze mzdy.

Velmi podstatná změna nastala v otázce vyměření daně důchodové zaměstnancům.

Daň důchodová byla dosud zaměstnancům vyměřována vždy, převyšovaly-li jejich hrubé služební požitky 23.556 K ročně. U zaměstnanců s nižšími služebními požitky došlo k vyměření daně důchodové zpravidla jen, požádal-li zaměstnanec sám o řádné vyměření daně. V těchto případech byla pak daň vyměřena z celkového důchodu (tedy ze součtu služebních a neslužebních příjmů po odečtení vydání). Převyšovaly-li u zaměstnanců se služebními požitky nepřesahujícími 23.556 K jejich neslužební příjmy 1000 K ročně, byla daň vyměřena pouze z neslužebních příjmů, neboť co do služebních příjmů bylo již řádně provedenou srážkou učiněno daňové povinnosti zadost.

Nová daň důchodová bude vyměřována zaměstnancům pouze v těch případech, když

a) celkový čistý důchod přesáhne 80.000 K, nebo

b) příjmy, z nichž nebyla provedena daňová srážka, přesahují 3000 K ročně nebo

c) jsou-li v důchodu poplatníka spadajícího do daňové skupiny I. nebo II. zahrnuty příjmy podrobené dani z kapitálových výtěžků (na př. dividendy, podíly na společnostech s r. o., příjmy tichého společníka z účasti na tiché společnosti a pod.) vyšší než 10.000 K.

Ve všech těchto případech bude daň důchodová vyměřena z celkového důchodu, tedy ze všech služebních požitků a neslužebních příjmů po odečtení vydání. Nebude tedy v žádném případě vyměřována daň zvlášť ze služebních a zvlášť z neslužebních příjmů, jak tomu bylo dosud u zaměstnanců se služebními požitky nepřesahujícími 23.556 K.

Sražená daň ze mzdy bude zaúčtována na takto vyměřenou daň důchodovou.

Karel Skála:

O DIVADLE, ZVLÁŠTĚ OCHOTNICKÉM.

Divadelní právo patří k právním oborům, o kterých se téměř nepíše; tato okolnost, jakož i stále vzrůstající počet ochotnických divadelních představení v Praze i na venkově a velký zájem o divadlo vůbec, jsou podnětem k napsání tohoto pojednání. Mám ovšem v úmyslu věnovati hlavně pozornost hledisku práva správního, ponechávaje stranou otázky ostatní, zejména právo autorské a pod.

I.

Kdo je oprávněn pořádati divadelní představení a ve kterých budovách, po případě místnostech, mohou býti divadelní představení pořádána? Na obě tyto otázky nám dávají odpověď první dva paragrafy divadelního řádu, který byl vydán nařízením ministerstva vnitra ze dne 25. listopadu 1850, č. 454 ř. z., neboť ustanovením článku V, písmeno o), uvozovacího patentu k živnostenskému řádu jsou podniky pro veřejné zábavy a všeliká představení vyňata z okruhu platnosti živnostenského řádu. Protože divadelní řád je starší, málo známé nařízení, které je základem divadelního práva, ocituji nejdříve české znění zmíněných dvou jeho paragrafů:

§ 1. Představení divadelní všelikého druhu mohou se zpravidla provozovati jen v divadelních budovách nebo místnostech, zvlášť povolených, podnikateli opatřenými k tomu osobním povolením.

§ 2. Co se týče zřizování budov divadelních a nabývání povolení k podnikům divadelním, zůstávají předpisy dosavadní a výsady jednotlivým ústavům propůjčené v platnosti.

Výjimečná povolení k jednotlivým ochotnickým představením uděluje okresní hejtman, a v městech, kde je policejní ředitelství, policejní ředitel.

Potud divadelní řád. Po stránce osobního povolení k pořádání divadelních představení rozeznáváme tedy divadelní podnikatele z povolání a ochotníky.

1. Oprávnění udělovaná divadelním podnikatelům z povolání se nazývají divadelní koncese a mohou býti udělena buď pro divadla stálá nebo jako koncese kočovné. Tyto divadelní koncese udělují se fysickým zachovalým osobám, odborníkům, mravně spolehlivým a po stránce kulturní způsobilým, po případě méně častěji osobám právnickým, při čemž odpovědný zástupce musí míti tytéž vlastnosti jako samostatný podnikatel. Koncese se udělují na určitou dobu, která zpravidla není delší jednoho roku, mohou však také zníti na určitý počet (třeba jen na jedno) divadelních představení. Obnovení koncese je možné.

K udělování divadelních koncesí jsou na základě ustanovení § 14 přílohy C ministerského nařízení ze dne 19. ledna 1853, č. 10 ř. z. a § 8 zákona